



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Rýznarovou (dříve Radkovou) ve věci

žalobce: J. K.
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 150 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 11. 2023, č. j. X, ve věci starobního důchodu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila svoje rozhodnutí č. j. X. Žalovaná tímto rozhodnutím zamítla žádost žalobce o přiznání „předčasného“ starobního důchodu.
2. Žalovaná v rozhodnutí z 6. 11. 2023 vysvětlila, že důchodový věk žalobce je 64 let a osm měsíců, a to podle § 32 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí o námitkách (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Žalobce žádal přiznání starobního důchodu od X, kdy dosáhne věku 60 let. Protože žalobci scházely do dosažení důchodového věku více než tři roky, nevznikl mu nárok na předčasný starobní důchod podle § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.
3. Žalovaná v rozhodnutí o námitkách z 30. 11. 2023 doplnila, že žalobce dosáhne důchodového věku podle přílohy k zákonu o důchodovém pojištění až dne 1. 6. 2028. Žalobce při podání žádosti o invalidní důchod splňoval k požadovanému datu přiznání X obě podmínky přiznání předčasného starobního důchodu, tj. že jeho důchodový věk činí aspoň 63 let a že dosáhne věku 60 let.
4. V průběhu správního řízení však došlo ke změně § 31 odst. 1 zákona o důchodovém

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

pojištění. Podle nového znění tohoto ustanovení lze o předčasný starobní důchod žádat nejdříve, pokud účastník řízení chybí do dosažení důchodového věku nejvýše tři roky. Žalobce tuto podmínku k X nesplnil. Proto žalovaná žádost zamítla.

5. **Žalobce v žalobě** namítal, že žádost o předčasný starobní důchod podal 17. 7. 2023 s požadovaným datem přiznání X (kdy mu mělo být 60 let). I když od X byl účinný zákon po novele, žalobce podal žádost před touto novelou a splnil podmínky přiznání předčasného starobního důchodu.
6. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** zopakovala důvody napadeného rozhodnutí. Žalobce sice při podání žádosti dosáhl věku o pět let nižšího, než je důchodový věk (tuto podmínku 17. 7. 2023 splnil), ale nebylo mu ještě 60 let. Žalobci bylo 60 let až X, kdy mu ale chyběly více než tři roky do dosažení důchodového věku. Z důvodu nesplnění dvou citovaných podmínek žalobce nezískal nárok na předčasný starobní důchod.
7. **Žalobce v replice** doplnil, že pracoval více než 40 let jako svářeč a nyní nemůže získat zaměstnání z důvodu zdravotních obtíží. Podle lékařky lze situaci řešit invalidním důchodem. Žalobce živí rodina a byl nucen požádat úřad práce o dávky sociální pomoci. Proto žádal o předčasný důchod. Předčasný starobní důchod by vyřešil životní situaci žalobce.
8. Krajský soud **přezkoumal** napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
9. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
10. Spor byl o to, jestli se na případ žalobce použije § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 30. 9. 2023 nebo ve znění účinném od X.
11. Podle § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 30. 9. 2023 má pojištěnec nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku, jestliže získal dobu pojištění stanovenou podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí **nejvýše 5 roků**, pokud jeho důchodový věk činí alespoň 63 let a **dosáhl věku alespoň 60 let**.
12. Podle § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném od X má pojištěnec nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku, jestliže získal dobu pojištění stanovenou podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí **nejvýše 3 roky**.
13. Podle přechodných ustanovení - čl. II odst. 1 zákona č. 270/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 270/2023 Sb.“), o **nárocích** na důchody, které **vznikly** přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle právních předpisů účinných před tímto dnem.
14. V řízení o žádosti žadatel svou žádostí vymezuje předmět řízení. Žalovaná je tímto předmětem a žádostí vázána. Žalovaná nemohla žalobci přiznat důchod dříve než v den (resp. ode dne), od kdy žalobce žádal o předčasný starobní důchod, tj. dříve než od X. V tento den však bylo již účinné změněné ustanovení § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Na právní otázku, podle jaké právní úpravy má žalovaná rozhodovat při její

změně, odpovídají přechodná ustanovení zákona č. 270/2023 Sb. Ta v tomto případě jasně stanovila, že pro užití právní úpravy účinné do 30. 9. 2023 musí nárok na důchod vzniknout do 30. 9. 2023. Žalobci však nárok na předčasný starobní důchod do 30. 9. 2023 nevznikl, protože mu ještě nebylo 60 let. To byl důvod, proč žalovaná nemohla použít § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 30. 9. 2023.

15. Žalobci nevznikl nárok na předčasný starobní důchod ani po dosažení věku 60 let dne X. V tento den již platila nová právní úprava, která stanovila nově podmínku tří let do vzniku důchodového věku, proti předchozím pěti. Tu žalobce nesplnil, protože mu X zbývaly do dosažení důchodového věku (1. 6. 2028) čtyři roky a osm měsíců, a nikoli tři, jak požaduje zákon.
16. Stejně v obdobném případě rozhodl Krajský soud v Praze rozsudkem č. j. 58 Ad 6/2024-14, zveřejněný na www.nssoud.cz.
17. Správní orgány a soudy jsou vázány zněním zákona a nemají v tomto případě možnost uvážení, prominutí nebo odstranění tvrdosti zákona.
18. K replice žalobce soud uvádí, že žalobce může kdykoli podat žádost o invalidní důchod a požádat úřad práce o přiznání dávek sociální pomoci. Žalobce může v žádosti o invalidní důchod uvést požadovaný datum přiznání i s datem v minulosti. Zákon nijak neomezuje přiznání invalidity zpětně, omezuje pouze výplatu tohoto důchodu na pět let zpětně v souladu s § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění.
19. Žalobce se může při vyřizování osobních záležitostí nechat zastoupit třetí osobou nebo požádat o pomoc při vyřizování svých věcí neziskové organizace, právní kliniky (při právnických fakultách), Veřejného ochránce práv, Českou advokátní komoru (včetně bezplatné právní pomoci) či žádat soud o ustanovení advokáta v soudním řízení (i před podáním žaloby).
20. Závěrem soud shrnuje, že na žádost žalobce a řízení o ní se vztahovalo v souladu s přechodnými ustanoveními zákona č. 270/2023 Sb. znění zákona o důchodovém pojištění účinné od X, podle kterého žalobci nevznikl nárok na předčasný starobní důchod, protože mu chyběly více než tři roky do dosažení důchodového věku (chyběly mu čtyři roky a osm měsíců).
21. Žalovaná tedy v souladu se zákony a mezinárodními smlouvami zjistila skutkový stav, vybrala právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil a žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Úspěšná žalovaná a neúspěšný žalobce nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 28. května 2025

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně